

INTERNATIONAL WEEKLY

№ 4

01.03.2019 – 15.03.2019

Foreign
Policy
Research
Institute

Friedrich Naumann
STIFTUNG **FÜR DIE FREIHEIT**

ЗМІСТ

Україна – Європейський союз	3
АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ	3
<i>Тривала боротьба України з корупцією зазнала фіаско.....</i>	<i>3</i>
Інші події в ЄС	6
Зовнішня політика	13
АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ	13
<i>Дієвість заяв міжнародного співтовариства щодо Кримського питання</i>	<i>13</i>
Двосторонні відносини.....	16
Данія	16
НАТО	16
Австрія	17
Північна Македонія	18
МАГАТЕ	18
Угорщина.....	19
Російська Федерація.....	19
Йорданія	20
КНР	20
Опір російській гібридній війні.....	21
АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ	21
<i>Довга держава Путіна: для перемоги над Заходом Росії потрібен тиран</i>	<i>21</i>

Україна – Європейський союз

АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ

Тривала боротьба України з корупцією зазнала фіаско

Конституційний суд України (КС України) визнав неконституційною статтю 368-2 Кримінального кодексу України (ККУ), яка передбачала покарання чиновників за незаконне збагачення. Своє рішення суд пояснив тим, що ця стаття порушує принцип презумпції невинуватості та неприпустимості притягнення особи до відповідальності "за відмову давати показання або пояснення щодо себе, членів сім'ї чи близьких родичів".

Відповідне подання до Конституційного суду ще в грудні 2017 року направили 59 народних депутатів. Частина з них "проходять" у кримінальних справах за цією статтею. При цьому понад 20 підписантів конституційного подання у 2014 році голосували за статтю 368-2 саме в цій редакції. Рішення Конституційного суду - обов'язкове і не підлягає оскарженню. **Декриміналізація незаконного збагачення означатиме повну амністію для абсолютно всіх посадовців зі сумнівними статками і практично нівелює всю антикорупційну реформу в Україні.** Так вважають представники 11 антикорупційних організацій України, які оприлюднили відповідну спільну заяву. Рішення про неконституційність цієї статті Кримінального кодексу матиме зворотну дію в часі. В НАБУ вже підтвердили, що рішення Конституційного суду означає, що всі кримінальні провадження в частині, що стосується незаконного збагачення підозрюваних осіб, будуть закриті. Так само як і справи, які вже слухаються в суді.

У парламентській фракції Блоку Петра Порошенка (БПП) вже заявили, що вони ініціюють "термінову" розробку законопроекту, де стаття про незаконне збагачення буде "повністю відповідати Конституції". Президент Петро Порошенко, коментуючи рішення Конституційного суду, також вже поспішив заявити, що подасть у парламент новий проект закону про відповідальність чиновників за незаконне збагачення. Глава держави запевняє, що нова редакція статті буде виписана так, що "комар носа не підточить".

Проте, навряд чи можна сподіватись на щирість Президента, який постійно гальмував впровадження антиконституційних реформ, тож підконтрольній Порошенку Конституційний суд своєчасно йому в цьому підіграв. Адже **немає 100% гарантії, що Порошенку вдасться переобратися на другий президентський термін, і тоді сама антиконституційна реформа може стати для нього і для корумпованих суддів безпосередньою загрозою опинитись на лаві підсудних.** Оцінюючи таку заяву президента Порошенка, виконавчий директор Центру протидії корупції Дарина Каленюк зазначає: "Це цинічне оковамилювання.

Наслідки рішення Конституційного суду незворотні. Це рішення не можна замінити новим законом. Якщо буде новий закон про незаконне збагачення, то він буде діяти на ті вчинки, які були скоєні вже після вступу в силу цього закону. Це означає, що буде повна амністія для корупціонерів, які незаконно збагачувалися", - наголошує експертка.¹

В той же час країни G7 спільно зі Світовим банком закликали українську владу активізувати зусилля для забезпечення ефективності антикорупційних правових інститутів, відновивши кримінальну відповідальність за незаконне збагачення у відповідності до міжнародних стандартів. Відповідну заяву розміщено у Twitter французького головування у групі послів G7 у Києві в понеділок, 4 березня. У заяві стверджується, що нещодавнє скасування відповідальності за незаконне збагачення у Кримінальному кодексі є "значною поразкою у боротьбі з корупцією в Україні". "Це послабило вплив усієї антикорупційної архітектури, включно з Вищим антикорупційним судом, який незабаром має бути створений і, як очікувалося, мав винести рішення щодо значної кількості справ про незаконне збагачення, а також вплинуло на спроможність НАБУ розслідувати корупцію у вищих ешелонах влади"², - йдеться у заяві.

Країни G7 та Світовий банк підкреслюють, що поточні розслідування за незаконне збагачення давали надію на притягнення до відповідальності тих, хто скористався службовим становищем для особистого збагачення. Вони зазначають, що практика кримінального покарання за незаконне збагачення діє у багатьох країнах світу. "Суди у всьому світі визнали, що покарання за незаконне збагачення – це потужний інструмент у боротьбі з корупцією"², - мовиться у заяві. "G7 та Світовий банк закликають українську владу активізувати свої зусилля для забезпечення ефективності антикорупційних правових інститутів, включно з відновленням кримінальної відповідальності за незаконне збагачення відповідно до принципів ООН, ОЕСР та ЄСПЛ, а також знайти спосіб продовжити десятки розслідувань та кримінальних переслідувань, завершення яких було поставлене під загрозу цією постановою", - наголошується у заяві.²

В свою чергу Антикорупційна ініціатива ЄС в Україні (EUACI) спростувала докази Конституційного суду на підтримку скасування кримінальної статті про незаконне збагачення. «Спільним зауваженням до аргументів на конституційному поданні є їх загальний характер»³, - повідомили в ініціативі ЄС, передає «Європейська правда». У конституційному поданні від 12 грудня 2017 року зазначається, що частина 1 статті 368-2 Кримінального кодексу України (КК) суперечить конституційним принципам захисту від самозвинувачення, презумпції невинуватості, праву на справедливий судовий розгляд і рівність сторін, принцип законності, принцип «non bis in idem» і принцип відсутності зворотної дії в часі. Крім того, стаття не вимагає від обвинуваченого давати будь-які пояснення та не зобов'язує в прямій формі обвинуваченого надавати інформацію. «Статтю 368-2 КК слід тлумачити у світлі інших положень КК, що встановлює загальні правила застосування кримінального права в часі. За таким тлумаченням немає підстав стверджувати, що визначення незаконного збагачення передбачає застосування закону зі зворотною силою», - вважають в EUACI.³

¹ <https://www.dw.com/uk/скасування-статті-про-незаконне-збагачення-амністія-хабарників-в-україні/a-47718803>

² <https://www.eurointegration.com.ua/news/2019/03/4/7093527/>

³ <https://ua.news.ua/u-yes-ne-vyyavyly-pidstav-dlya-skasuvannya-vidpovidalnosti-za-nezakonne-zbagachennya-v-ukrayini/>

Таким чином, Україна здобуває вкрай негативну репутацію на міжнародній арені, оскільки з одного боку Україна веде боротьбу з корупцією всередині країни і в той же час скасовує статтю про незаконне збагачення. І тому не дивно чому ми отримали багато гострої критики на адресу України. Звичайно, що **ухвалення цього рішення вигідне для самих корупціонерів, проте воно становить велику загрозу відносинам з нашими партнерами. Відповідно, не можна не погодитись з тим, що висока політизованість Конституційного суду зводить нанівець боротьбу України з корупцією.**

Інші події в ЄС

ЄС подвоїв фінансування Erasmus до 30 млрд євро**01.03.2019**

Європейська Комісія збільшила фінансування програми Європейського союзу Erasmus на 2021-2027 роки.

Як повідомляється на сайті програми, тепер бюджет складатиме 30 мільярдів євро.

Лева частка цих коштів – 25,9 млрд євро – піде на освіту та професійний розвиток, 3,1 млрд євро виділять на потреби молоді, 550 тисяч євро - на спорт.

Програма Erasmus+ на 2021-2027 роки має на меті забезпечення можливостей мобільності для 12 мільйонів людей, охопивши середню загальноосвітню та професійну освіту, вищу освіту, навчання дорослих, молодь і молодіжних працівників.

За результатами консультацій з досвідченими та потенційними учасниками, наступна програма буде суттєво посилена, розширена та передбачатиме компоненти інклюзії.

Головний месидж нової програми Erasmus – "Інвестування в людей, їхні навички та знання, що допоможуть реагувати на глобальні виклики, підтримувати соціальну справедливість та підвищувати конкурентоспроможність Європи".

Раніше повідомлялося, що в межах програми ЄС Erasmus+ університет Запоріжжя отримав сучасну мультимедійну лабораторію, а науковці з чернівецького університету – понад 70 тис євро на новий проект. Вони працюватимуть над створенням Федерації медіації та над розробкою програми для магістрів-медіаторів.

Erasmus+ є наймасштабнішою програмою навчання та обмінів Європейського союзу. Вона популяризує європейські студії та підтримує проекти міжнародної співпраці, партнерства, проведення заходів і мобільність у сфері освіти, молоді і спорту.

2018 року в межах програми стипендії на навчання в магістратурі провідних університетів Європи отримав 41 студент з України. Вони здобувають освіту разом з 1640 іншими стипендіатами в престижних університетах Великої Британії, Бельгії, Франції, Чехії, Італії, Іспанії, Данії, Греції, Португалії, Естонії та Німеччини. Бюджет програми на 2014-2020 роки складає 14,7 млрд євро.

*Європейська правда***Польща: ЄС підтвердив необхідність каналу через Віслинську косу****01.03.2019**

Експерти Польщі та Єврокомісії обговорили питання будівництва каналу через Віслинську косу, який повинен сполучити Балтійське море з Віслинською затокою.

Про це пише "Польське радіо".

У прес-службі Міністерства морського господарства та судноплавства повідомили після переговорів, що представники Комісії підтвердили необхідність будівництва судноплавного каналу.

"Проте вони попросили продовжити контакти для обговорення технічних питань. У найближчому майбутньому будуть встановлені дати наступних зустрічей", - йдеться в заяві відомства.

Днями ЄК ініціювала експертну зустріч з поляками після того, як польська влада повідомила про початок робіт. ЄС зацікавився вирубкою дерев, а також

сумнівається, що судноплавний канал, як запевняє польська влада, не матиме значного впливу на охоронні ділянки Natura 2000.

Росія заявляла, що рішення польського уряду збудувати канал політичне і загрожує екології та економіці регіону. Голова керівної партії Польщі "Право і справедливість" Ярослав Качинський заявляє, що будівництво судноплавного каналу покаже, що "часи, коли росіяни диктували полякам, що їм можна робити на польській території, а що ні, завершилися".

Вартість будівництва Віслинського каналу складає близько 880 млн злотих. Інвестиція повинна повністю фінансуватися за рахунок внутрішніх грошей без участі фондів ЄС. Проект планують завершити до 2022 року.

Європейська правда

Парламентські вибори в Естонії виграла опозиція

04.03.2019

Перемогу на виборах в естонський парламент здобула право-ліберальна опозиційна Партія реформ, правляча Центристська партія – на другому місці, третє місце дісталось націонал-консерваторам.

Партія реформ отримала 34 мандати в естонському парламенті, збільшивши свою присутність на чотири мандати. Це кращий результат в історії партії, створеної у 1994 році. До цього її максимум показником було 33 мандати у 2011 році.

Згідно з даними Державної виборчої комісії Естонії Правляча Центристська партія отримує 26 мандатів (на один менше, ніж було раніше). Ще одна опозиційна партія – Консервативна народна партія – значно зміцнила свої позиції в парламенті, отримавши 19 мандатів (на 12 більше, ніж раніше). Послабила свої позиції й інша правляча партія – Isamaa (Вітчизна), у неї тепер 12 мандатів (мінус два), у Соціал-демократичної партії – 10 мандатів (мінус п'ять).

Глава Центристської партії і прем'єр Естонії Юрі Ратас визнав перемогу Партії реформ на виборах. Він заявив, що потрібно вміти програвати, оскільки програти народжують перемоги.

Лідерка Партії реформ Кая Каллас наголосила, що за їх перемогою стоїть сильна команда і командна робота. Вона зазначила, що податкова політика чинного уряду у багатьох людей викликала негатив, що теж позначилося на результатах.

24 Канал

ЄС вводить механізм перевірки прямих іноземних інвестицій з міркувань безпеки

05.03.2019

Рада Європейського Союзу затвердила нову нормативну базу для перевірки прямих іноземних інвестицій з третіх країн з метою забезпечення власної безпеки та громадського порядку.

Про це повідомили у прес-службі європейської інституції у вівторок.

"Це вперше Євросоюз оснащує себе такими всеохопними рамками, тоді як його основні торговельні партнери вже ввели відповідні правила.

ЄС є та залишиться одним із найвідкритіших місць для інвестицій у світі. Нові правила перевірки інвестицій забезпечать відкритість разом із розумним захистом наших стратегічних активів", - йдеться у повідомленні.

Нові правила перевірки прямих іноземних інвестицій створять механізм співпраці, за якого держави-члени і Єврокомісія зможуть обмінюватися інформацією і звертати увагу на конкретні занепокоєння.

Держави-члени збережуть за собою право переглядати і потенційно блокувати прямі іноземні інвестиції з міркувань безпеки і громадського порядку.

Рішення про створення і підтримку національних механізмів перевірки також залишаться в руках окремих держав-членів.

Комісії буде дозволено давати висновки у справах, що стосуються декількох країн-членів, або коли інвестиції можуть вплинути на проект або програму, що є в інтересі всього ЄС, наприклад Horizon 2020 або Galileo.

Нову нормативну базу оприлюднять 21 березня 2019 року. Нові правила набудуть чинності за двадцять днів і будуть застосовуватися через 18 місяців.

Європейська правда

Макрон пропонує низку реформ ЄС: єдина "мінімалка", клімат-банк, рада безпеки

05.03.2019

Президент Франції Еммануель Макрон запропонував низку реформ для забезпечення майбутнього Європейського союзу. Його ініціативу вівторок опублікують у 28 країнах ЄС.

Про це пише BBC.

На думку Макрона, ЄС необхідна загальна мінімальна заробітна плата, яка була б "прийнятною для кожної країни" і колективно обговорювалася щорічно, будучи гарантією того, що громадяни ЄС отримують "однакову оплату за ту ж роботу".

Макрон пропонує створити Європейське агентство захисту демократій, яке забезпечить європейськими експертами кожну державу-член ЄС, щоб захистити внутрішній виборчий процес від кібератак, фейкових новин і фінансування політичних партій зовнішніми силами.

Президент Франції пропонує створення Європейської ради внутрішньої безпеки, яка передбачає всеєвропейське агентство прикордонних сил та офіс з надання притулку, а також Європейську раду безпеки, яка б мала "Велику Британію на борту".

Серед його пропозицій також Європейський клімат-банк, який фінансуватиме перехід ЄС до запропонованих ним екологічних цілей, "нульовий обсяг вуглецю до 2050 року і пестициди, скорочені вдвічі до 2025 року".

Європейські сили безпеки харчових продуктів Макрон хоче створити, щоб "поліпшити наш контроль за харчовими продуктами" і захистити їх від "загрози лобі" за допомогою "незалежної наукової оцінки речовин, небезпечних для навколишнього середовища та здоров'я".

Ідею створення Конференції для Європи французький лідер прагне реалізувати до кінця цього року, щоб зміни могли бути запропоновані та схвалені представниками інституцій ЄС та держав-членів.

Європейська правда

Італія планує приєднатися до нового китайського Шовкового шляху

06.03.2019

До кінця березня Італія планує підписати меморандум про взаєморозуміння для того, щоб стати частиною китайської ініціативи "Один пояс, один шлях" (BRI), що викликало критичну реакцію Сполучених Штатів.

Про це повідомляє Financial Times.

"Переговори ще не завершені, але, можливо, це буде зроблено вчасно до візиту президента КНР Сі Цзіньпіна", - повідомив Мікеле Герачі, заступник міністра економічного розвитку Італії.

Сполучені Штати заявили, що проект навряд чи допоможе Італії економічно і може значно пошкодити міжнародний імідж країни.

"Ми розглядаємо BRI як ініціативу, "зроблену Китаєм для Китаю", - сказав Гарретт Маркіз, речник Ради з національної безпеки Білого дому.

"Один пояс, один шлях" – глобальна ініціатива уряду Китаю щодо торговельно-економічної, культурної та науково-технологічної співпраці. В рамках ініціативи розбудовується найбільш масштабний транспортно-логістичний проект XXI століття, який поєднає Китай та країни Західної Європи.

Ініціатива, яку підтримав президент Сі, має на меті пов'язати Китай морським і сухопутним шляхом з південно-східною і центральною Азією, Близьким Сходом, Європою і Африкою через інфраструктурну мережу на лінії старого Шовкового шляху.

Крім активізації торгівлі та інвестицій, Сі має на меті посилити обмін у таких галузях, як наука, технологія, культура та освіта.

Європейська правда

Рада ЄС відхилила "чорний список" країн, які не борються із відмиванням коштів

07.03.2019

Рада ЄС вирішила відхилити запропонований Єврокомісією список із 23 "третіх країн з високим рівнем ризику" у сфері відмивання коштів та фінансуванні тероризму.

Рішення ухвалено одноголосно, повідомляє прес-служба Ради ЄС.

У своїй заяві Рада обґрунтовує своє рішення тим, що вона "не може підтримати теперішню пропозицію, яка не була запроваджена через прозорий і стійкий процес, який активно стимулює постраждалі країни до рішучих дій, дотримуючись при цьому їхнього права бути почутим".

Єврокомісії тепер доведеться запропонувати новий проект переліку третіх країн.

"Метою створення списку є захист фінансової системи ЄС від ризиків відмивання коштів та фінансування тероризму з третіх країн. На цій основі банки та інші фінансові установи повинні бути більш пильними та здійснювати додаткові перевірки в контексті операцій із залученням третіх країн з високим рівнем ризику", - йдеться у повідомленні.

Раніше ЗМІ повідомляли, що багато країн ЄС перебувають під тиском Саудівської Аравії та Вашингтона, які закликають відмовитися від затвердження переліку.

Йдеться про список з 23 країн, які, на думку Єврокомісії, становлять загрозу через недостатню боротьбу з відмиванням грошей і фінансуванням тероризму. До нього потрапили Афганістан, Саудівська Аравія, Багами, Іран, Ірак, Лівія, Панама, Сирія та Віргінські острови США.

Понад 40 євродепутатів підписали лист до Європейській комісії, який містить запитання, чому Росію не внесли до списку.

Європейська правда

Президент Латвії закликав ЄС протистояти Росії

10.03.2019

Росія спробує вплинути на вибори в Європарламент, щоб посилити свої позиції і розділити Європу.

Про це президент Латвії Раймондс Вейоніс заявив в інтерв'ю німецькому виданню Spiegel Online, пише DW.

Офіційна Рига з 2014 року спостерігає "чітко агресивну політику Росії із досягнення геополітичних цілей", зазначив Вейоніс.

Президент Латвії особливо наголосив на необхідності "надійного засобу залякування", яке не дозволить Росії одного разу напасти на ще одну європейську країну.

Вейоніс підкреслив, що більшість етнічних росіян в Латвії живуть в балтійській країні протягом кількох поколінь, і лише невелика частина з них уразлива для "спроб вплинути на країну з Москви". Однак подібні спроби "ні в якому разі не можна недооцінювати", зазначив латвійський президент.

За його словами, російська влада "намагається здійснити дуже сильний вплив на російськомовні ЗМІ" в Латвії, поширюючи через них свою пропаганду.

Президент Латвії висловив упевненість в тому, що Росія спробує вплинути на вибори в Європарламент, які пройдуть в країнах Євросоюзу з 23 по 26 травня 2019 року. Кремль буде діяти, щоб "посилити проросійські сили в Парламенті ЄС і розділити Європу", заявив Вейоніс.

"Всі демократи повинні бути готові до цього", - додав він.

Вейоніс зазначив, що Євросоюзу і НАТО слід більшою мірою доповнювати один одного в питаннях оборони

Українська правда

Brexit: парламент Британії вдруге провалив угоду про вихід з ЄС

12.03.2019

Палата громад парламенту Великої Британії вдруге відхилила угоду про вихід з ЄС, цього разу із змінами, які Тереза Мей у понеділок узгодила з президентом Єврокомісії Жан-Клод Юнкером.

Проти угоди проголосував 391 депутат, за - 242.

Урядову угоду не підтримали опозиційні лейбористи, а також частина депутатів правлячої Консервативної партії та північноірландська Демократична юніоністська партія.

Внесені до угоди зміни стосувалися так званого "запасного механізму" для ірландського кордону і передбачали створення спеціального арбітражу із вирішення питання кордону між Ірландією і Північною Ірландією і підписання нової альтернативної угоди до 2020 року, тобто до кінця перехідного періоду.

Однак британські депутати вважають, що зміни не знімають усіх ризиків того, що Британія може надто довго залишатися в рамках "запасного механізму", а отже перебуватиме під юрисдикцією ЄС.

Тепер у Британії залишається два варіанти: вихід з ЄС без угоди або відтермінування Brexit після запланованої дати 29 березня.

Президент Європарламенту нещодавно заявив, що термін виходу Британії з ЄС може бути перенесений максимум до початку липня.

Минулого тижня Мей пообіцяла депутатам, що якщо вони не підтримають нову угоду, то зможуть провести голосування щодо виходу країни з ЄС без угоди, а потім, до 14 березня, відбудеться голосування, чи не слід чи відкласти Brexit на короткий термін.

Нагадаємо, у січні британські депутати 432 голосами відхилили угоду Терези Мейпро Brexit, узгоджену з ЄС наприкінці минулого року.

Українська правда

Чехія продовжить витратити більше на оборону для досягнення цілей НАТО

12.03.2019

Чехія продовжить збільшувати свої витрати на оборону, щоб до 2024 року досягти рівня витрат обсягом 2% ВВП – країна зобов'язалась зробити це відповідно до вимог НАТО.

Про це чеський прем'єр-міністр Андрей Бабіш заявив у вівторок, повідомляє Reuters.

"Основна частина роботи у НАТО проводиться в державах-членах, в створенні їх оборонного потенціалу, щоб ми могли захистити будь-якого члена нашого альянсу в разі нападу на нього", - сказав Бабіш на конференції, присвяченій 20-річчю вступу Чехії до НАТО.

"Саме тому наша республіка взяла на себе зобов'язання до 2024 року досягти рівня 2% ВВП в оборонних витратах. Витрати на оборону ростуть щороку з 2015 року і будуть продовжувати зростати", - зазначив чеський прем'єр.

Згідно зі звітом Міжнародного інституту стратегічних досліджень, Європа повинна збільшити витрати на оборону більше ніж на 100 мільярдів доларів, щоб виконати обіцянку НАТО про витрати в розмірі 2% ВВП.

Союзники по НАТО взяли на себе зобов'язання довести свої оборонні витрати до 2% ВВП до 2024 року, але вже зараз очевидно, що багато хто з них не зможуть цього зробити, через що їх регулярно критикує президент США Дональд Трамп.

Європейська правда

Росія більше не стратегічний партнер ЄС — Європарламент

12.03.2019

Росія більше не є стратегічним партнером Євросоюзу, і підписана в 1994 році Угода про партнерство і співробітництво (УПС) потребує перегляду. Про це йдеться в резолюції Європарламенту, прийнятій у вівторок на пленарній сесії в Страсбурзі. Резолюцію прийняли 402 голосами "за", 163 - "проти", і 89 євродепутатів утрималися.

Європейські депутати, термін повноважень яких закінчується до травневих виборів, закликали ЄС "до критичної і всеосяжної переоцінки своїх відносин з Російською Федерацією" і обґрунтовують свій висновок тим, що як внутрішня, так і зовнішня політика російської держави суперечать цілям і базовим цінностям ЄС.

Парламентарі обурені "діями Росії щодо України, починаючи з 2014 року".

Європарламент вважає, що в нинішніх обставинах Росію більше не можна розцінювати як стратегічного партнера; принципи, проголошені 2-ї статті УПС, більше не дотримуються, і тому СПС слід переглянути".

"ЄС не може розглядати поступове повернення до "бізнесу як зазвичай" доти, поки Росія повністю не виконає Мінські угоди і не відновить територіальну цілісність України", - підкреслили в Європарламенті.

В ЄС також стурбовані "російською мілітаризацією Азовського моря, Чорноморського регіону та Калінінградської області, а також неодноразовими порушеннями територіальних вод європейських країн в Балтійському морі".

Європарламент підтверджує "беззастережну підтримку суверенітету і територіальної цілісності Грузії і вимагає, щоб Російська Федерація припинила окупацію грузинських територій".

Що стосується проекту трубопроводу "Північний потік-2", євродепутати вважають, що він суперечить стратегічним інтересам ЄС і його будівництво має бути зупинено.

[ZN.ua](http://zn.ua)

Зовнішня політика

АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ

Дієвість заяв міжнародного співтовариства щодо Кримського питання

13 березня 2019 року Палата представників США схвалила чотири документи, які засуджують політику Кремля. Зокрема конгресмени заборонили уряду США будь-коли визнавати юридично або фактично анексію Криму. Вони також поклали на режим президента Путіна відповідальність за смерть Бориса Немцова. Якщо документи, схвалені палатою представників, а також схвалить сенат, їх передадуть на підпис президенту США.

Одним з ухвалених документів став "Закон про невизнання анексії Криму". Він складається лише з двох сторінок і забороняє державним органам США ухвалювати будь-які дії або надавати будь-яку допомогу, що визнавали б Крим територією Росії. "Політикою Сполучених Штатів є не визнавати де-юре або де-факто суверенітет Російської Федерації над Кримом, його повітряним простором або його територіальними водами", - йдеться в документі. При цьому зазначено, що президент США в окремих випадках може порушити це положення, якщо це буде вкрай важливим для інтересів національної безпеки Сполучених Штатів. Документ конгресмени підтримали переважною більшістю голосів.

Таку ж єдність конгресмени продемонстрували, ухваливши резолюцію, що закликала притягти до відповідальності винних у вбивстві російського опозиціонера Бориса Немцова і провести справедливе розслідування цієї справи. Документ закликає уряд США піднімати питання про вбивство Немцова і про притягнення до відповідальності його замовників на будь-яких переговорах з російською владою. В резолюції закликають Росію дозволити міжнародне розслідування цього злочину у співробітництві з ОБСЄ та ПАРЕ. Російське керівництво відкидає будь-які обвинувачення в причетності Кремля до смерті Бориса Немцова.

Третій ухвалений палатою документ - законопроект "Про прозорість щодо Володимира Путіна". Згідно з документом, американська розвідка може збирати дані про активи Путіна та його оточення. Члени палати запропонували зобов'язати Національну розвідку США спільно з держсекретарем і міністром фінансів підготувати доповідь про фінансовий стан російського президента. Документ має містити дані про активи Путіна, зокрема компанії, які він може використовувати, щоб приховати свої активи. У Кремлі раніше назвали цю

ініціативу "русофобськими потугами". Ще один законопроект, "Кремлівський акт", представив демократ Раджа Крішнамурті. Документ вимагає від Нацрозвідки США підготувати три звіти, які міститимуть оцінку намірів політичного керівництва Росії. Документи повинні оцінити можливі загрози з боку Росії для США і союзників у НАТО. Зокрема розвідка має дослідити, яким чином Москва може створювати приводи для суперечок між США та їхніми союзниками.⁴

В Росії вважають, що американський закон, щодо невизнання суверенітету Російської Федерації над Кримом, не матиме жодних реальних наслідків. Про це заявив глава комітету з міжнародних справ в Раді Федерації РФ Костянтин Косачев на своїй сторінці в Facebook, пише «Слово і Діло» в середу, 13 березня. «Схвалення палатою представників конгресу США законопроект, що забороняє Сполученим Штатам визнавати Крим російським, зрозуміло, не матиме наслідків ні для реального статусу Криму, ні для міжнародної обстановки навколо нього. Але такої мети і не переслідувалося. Адже більшість актів американських законодавців по Росії приймається виключно для внутрішнього користування»⁵, - заявив Косачов. Він упевнений, що «якщо Конгресу доводиться спеціально забороняти визнання Криму російським, це означає, що, по-перше, таку ймовірність вони вже не вважають гіпотетичною, і, по-друге, віддають собі звіт в тому, що Крим можна вважати українським тільки в безглузвих актах, а не на ділі».⁵

Вже 15 березня було влаштоване спецзасідання у Раді Безпеки ООН на тему: «Символічна дата: п'ята річниця початку окупації Росією Криму: кричуще порушення міжнародного права». **Міжнародне співтовариство визнало окупацію та анексію Криму незаконними і засудило дії Росії.** Країни Заходу запровадили економічні санкції. Росія заперечує окупацію півострова і називає це «відновленням історичної справедливості»⁶. Представник України запропонував позбавити Росію права вето під час обговорення в Раді безпеки ООН питань, що стосуються російської агресії проти України. Таку заяву зробив заступник міністра закордонних справ України Сергій Кислиця на спеціальному засіданні в Раді безпеки ООН, присвяченому 5-річчю російської анексії Криму. У своєму виступі Кислиця процитував слова президента України Петра Порошенка про те, що «настав час, щоб Росію поставили на місце». Він заявив: чим менше спротиву чиниться щодо Росії, тим більше вона відходить від міжнародної системи прав і норм.⁶

Питання позовів України проти Росії дуже погано висвітлюється українською стороною. Жоден з них не перебуває на завершальному етапі, практично всі на початковій стадії – опрацювання позицій сторін. Через це ми маємо успішно завершені позови тільки кількох компаній. Про це у своєму блозі написав дипломат, екс-генконсул України у Стамбулі, голова правління БФ Майдан закордонних справ Богдан Яременко, пише видання «Слово і Діло». Українські позови достатньо складні, тому що перші два – дуже технічні та нам буде складно доводити свою правоту, зауважив він. Є два шляхи повернення Криму – військова операція та переговори, або комбінація цих двох. «Чи є реально така можливість? На сьогодні ні, але це не значить, що немає роботи для того, щоб наближати та створювати таку можливість. Проблема в тому, що влада немає стратегій повернення Криму, не розуміє, що і як вона робить»⁷, - наголосив дипломат.

⁴ <https://www.bbc.com/ukrainian/news-47552006>

⁵ <https://112.ua/obshchestvo/v-rossii-schitayut-cto-amerikanskiy-zakon-o-nepriznanii-anneksii-kryma-ne-budet-imet-nikakih-posledstviy-483715.html>

⁶ <https://ukrainian.voanews.com/a/news-kyiv-russia-veto-onn/4830832.html>

«З одного боку нібито проводиться якась політика, щодо окупованої території. З іншого боку, не визнається окупація. Ще з іншого, ми підписуємо з окупантами Угоду про розподіл квот на вилов риби, в тому числі у водах і тими компаніями, які були украдені в нас росіянами, після окупації Криму»⁷, - міркує експерт. Немає навіть послідовності у сприйнятті окупації, тому все це повільно просувається, вважає Яременко. Експерт наголосив, що потрібно створення інституції кризового менеджменту, де б займалися проблемами Криму в Україні. Він додав, що тут тільки частково є прогрес, бо ми втратили представницький орган, який відстоював інтереси кримчан. Не створено ніякого відповідника Верховної Ради Криму. «Друге, що потрібно робити – це інформаційна пропагандистська кампанія, яка не дасть зникнути Крим з порядку денного. Світове співтовариство повинно хоч в якійсь формі бути заангажованим в ситуації – це вдається шляхом апелювання прав людини в Криму та апелюванням до проблеми мілітаризації Криму»⁷, - переконаний Яременко. Тут Україна поводить себе дуже непослідовно та в цьому руслі робиться щонайменше. «В українському суспільстві немає сумнівів, що Крим – це Україна. Є сумнів, що його можна повернути, через відсутність конкретної програми повернення з боку уряду. Люди не бачать ніякої активності, а відтак не вірять, що це може відбутися. Насправді – це тривалий процес, але реальний. Думаю, що зрештою, Крим повернеться до складу України», - підсумував Богдан Яременко.⁷

Отже, можна зробити висновок, що боротьба за повернення Криму до складу України ще триває. Так, річниця анексії Криму Росією знов висвітлила тверду позицію наших західних друзів, втім залишається лише відкритим питанням скільки ще часу потрібно чекати деокупації Криму. Не змінним залишається лише одне – у зв'язку з тим, що Росія продовжує хилити на своє, **варто продовжувати тиснути на Росію.**

⁷ <https://www.slovoidilo.ua/2019/02/21/pogljad/bezpeka/5-rokiv-aneksiyi-krymu.-try-kroky-povernennya-pivostrova>

Двосторонні відносини**Данія****Україна та Данія посилюють партнерство у «зеленій» енергетиці, енергоефективності та утилізації сміття****05.03.2019**

Результати та подальші плани співпраці України та Данії у відновлюваній енергетиці, енергоефективності та спалюванні сміття розглянули представники делегацій обох країн на круглому столі в Данському енергетичному агентстві. Так, Україну презентували Посол України в Данії Михайло Видойник, народний депутат, в.о. голови Комітету ВРУ ПЕК Олександр Домбровський, Голова Держенергоефективності Сергій Савчук, представники Українсько-данського енергетичного центру та профільних компаній. З боку Данії участь в обговоренні взяли представники Данського енергетичного центру, провідних фінансових установ («Danida Business Finance», «IFU» та ін.) та компаній («Vestas», «BWSC», «COWI», «Rockwool» та інші). Як повідомив Посол України в Данії Михайло Видойник, Україна цінує можливість залучати передовий досвід, інноваційні технології та інвестиції Данії, яка у 2017 р. досягла понад 35% енергії з відновлюваних джерел. При цьому, відомі данські компанії («Vestas», «Rockwool», «Danfoss») та фінансові організації вже працюють на українському ринку. Наприклад, Данський інвестиційний фонд «IFU» співфінансував встановлення ВЕС «Старий Самбір-2» та СЕС «Яворів-1» у Львівській області. У свою чергу, народний депутат, в.о. голови Комітету ВРУ ПЕК Олександр Домбровський представив діючі та заплановані законодавчі ініціативи для розвитку сфери енергоефективності та «чистої» енергетики в Україні. Також Голова Держенергоефективності Сергій Савчук окреслив інвестиційну привабливість ринку «зелених» проектів: «Ми запровадили дієві стимули, щоб заохотити інвесторів впроваджувати рентабельні енергоефективні та «зелені» проекти. У результаті за останні 4 роки у зазначені сфери залучено близько 2 млрд євро інвестицій. Це яскравий сигнал усім міжнародним партнерам про те, що інвестори довіряють Україні та бачать перспективи і значні ресурси для роботи». Сторони також відзначили роль Українсько-данського енергетичного центру у зміцненні співпраці двох країн. Загалом, учасники круглого столу домовилися продовжити співробітництво та опрацювати можливості участі данських компаній у впровадженні проектів з відновлюваної енергетики, енергоефективності та, що важливо, у сфері енергетичної утилізації сміття.

*Міністерство закордонних справ України***НАТО****Комісія Україна-НАТО обговорила порушення Росією прав людини в окупованому Криму****06.03.2019**

Комісія Україна-НАТО в штаб-квартирі Альянсу в Брюсселі обговорила порушення прав людини, що чинить Російська Федерація в окупованому нею Криму.

Як йдеться в повідомленні на сайті Альянсу, сьогодні відбулося засідання Комісії Україна-НАТО для обговорення поточної ситуації в окупованому Криму після п'яти років російської анексії півострова. Українську сторону на засіданні представили директор політичного департаменту Міністерства закордонних справ

України Олексій Макеєв та член Меджлісу кримськотатарського народу Ескендер Барієв.

Вони поінформували постійних представників країн-членів НАТО про обстановку в сфері безпеки та порушення прав людини на окупованому півострові.

"Союзники знову підтвердили непохитну підтримку НАТО суверенітету і територіальної цілісності України. Вони висловили стурбованість через порушення прав людини в Криму, спрямованих на кримськотатарське населення, а також інші етнічні, політичні та релігійні групи", - йдеться в повідомленні.

Генеральний секретар НАТО Єнс Столтенберг наголосив, що "Крим - це Україна". "П'ять років пройшло, союзники НАТО не визнають та не визнаватимуть незаконну анексію Росії. Ми продовжуємо підтримувати Україну політичною і практичною допомогою. Ми не забули про високу ціну, яку український народ продовжує сплачувати за власне бажання вирішувати своє власне майбутнє, вільне від зовнішнього втручання", - заявив Столтенберг.

НАТО продовжує закликати Росію негайно звільнити захоплених українських моряків та судна у листопаді біля Керченської протоки.

Крім того, зазначається, що союзники посилили практичну підтримку України з огляду на ситуацію з безпекою в Чорному морі.

Уніан

Австрія

Австрія звинувачує Україну в цензурі через заборону в'їзду журналісту

07.03.2019

Міністр закордонних справ Австрії засудила Київ за заборону в'їзду для журналіста телеканалу ORF Крістіана Вершютца, який незаконно відвідував окупований Крим і ОРДЛО.

Про це Кнайсль написала у своєму Twitter.

"Заборона в'їзду кореспондентові ORF Крістіану Вершютцу в Україну є актом цензури, що є неприйнятним в Європі. Ми засуджуємо цей підхід, який є повністю несумісним з європейськими фундаментальними цінностями, і закликаємо до негайного скасування заборони" - написала міністр.

Раніше українська депутатка Ольга Червакова на своїй сторінці у Facebook повідомила про те, що СБУ заборонила Вершютцу в'їзд в Україну на один рік.

"Від початку збройного конфлікту в Криму і на Донбасі Вершютц висвітлював події в Україні, широко використовуючи штампи кремлівської пропаганди, тиражуючи фейки від "Раша тудей", що дискредитують діяльність Збройних сил України, заперечують агресію Російської Федерації проти України, а бойовиків регулярної армії РФ позиціонують "ополченцями" – написала вона.

Депутатка з посиленням на правоохоронців додала, що Вершютц, який є керівником українського бюро телеканалу ORF, протягом останніх чотирьох років відвідував тимчасово окуповані території Донецької, Луганської областей і Криму через неконтрольовані пункти пропуску з території РФ, чим порушив порядок перетину українського кордону.

Сам журналіст раніше на своїй сторінці стверджував, що не порушував українських законів. "Я лише був у районі півострова Крим, куди я прибув у законний спосіб. Місцева команда з Криму знімала цей міст декілька разів" - прокоментував Вершютц відео, де видно його з Керченським мостом на фоні.

Європейська правда

Північна Македонія

Україна запровадила тимчасовий безвіз для громадян Північної Македонії

07.03.2019

Україна запровадила з 15 березня 2019 року до 16 березня 2020 року безвізовий режим в'їзду в Україну та транзитного проїзду через її територію для громадян Республіки Північна Македонія, якщо термін їх перебування в Україні не перевищує 90 днів протягом 180 днів. Про це йдеться у повідомленні на сайті Міністерства закордонних справ. Відповідний указ № 57/2019 підписав президент Петро Порошенко 6 березня 2019 року. В документі йдеться про те, що безвіз запроваджено, «з метою розвитку і практичної реалізації принципів добросусідського партнерства між Україною та Республікою Північна Македонія, активізації двосторонніх контактів у всіх сферах взаємовідносин, підтверджуючи наміри продовжувати співробітництво щодо лібералізації режиму взаємних поїздок громадян».

Уніан

МАГАТЕ

Україна в МАГАТЕ закликала до єдності в питанні збереження санкцій проти країн, які руйнують архітектуру міжнародної безпеки

08.03.2019

4-7 березня в рамках засідання директивного органу МАГАТЕ – Ради керуючих – делегація України зробила низку заяв, пов'язаних із питаннями ядерної безпеки, мирного використання ядерних технологій та проблематики КНДР

У своїй заяві з питання ядерної безпеки делегація України закликала відповідальну за інцидент 2017 року з радіонуклідом рутенію 106 країну врешті-решт виявити себе та повернутися до повного та беззаперечного виконання своїх міжнародних зобов'язань на напрямі ядерної безпеки.

У цьому контексті, було наведено низку прикладів успішної діяльності України на напрямі забезпечення найвищого рівня ядерної безпеки та відновлення постраждалих внаслідок аварії на ЧАЕС територій. Зокрема, країнам-членам представлені основні результати в радіаційному середовищі після насування нового безпечного конфайнменту «Арка» на об'єкт «Укриття».

Крім того, Україна привернула увагу до необхідності збереження режиму санкцій проти тих країн, які продовжують порушувати архітектуру міжнародної безпеки.

«Будь-які заклики до послаблення санкцій спрямовані не на встановлення атмосфери взаємної довіри, а на створення небезпечного дисбалансу в існуючій системі міжнародної безпеки. Ми вже зустрілися із такою проблемою, коли ядерна держава окупувала частину території України та намагалася уникнути відповідальності за такі дії», – заявив представник України в МАГАТЕ.

Міністерство закордонних справ України

Угорщина

Посол України в Угорщині зустрілася з Міністром оборони Угорщини

11.03.2019

11 березня 2019 року Надзвичайний і Повноважний Посол України в Угорщині Любов Непоп зустрілася з Міністром оборони Угорщини Тібором Бенкьо.

На початку зустрічі Посол привітала Угорщину з 20-ю річницею членства в НАТО, а також з майбутнім Національним святом – Днем угорської революції 1948-49 рр., що відзначатиметься 15 березня.

Л.Непоп подякувала за підтримку, яку Будапешт надає нашій державі у протидії російській агресії. та детально поінформувала Міністра про ситуацію на Сході України, в окупованому Криму, а також в районі Азовського моря і Керченської протоки, зупинившись також на проблематиці звільнення українських політ'язнів та військовополонених моряків. Окрема подяка була висловлена за лікування в Угорщині українських поранених військовослужбовців і за рішення на попереднє прохання Посла продовжити цю практику та прийняти на лікування ще 20 українських військових.

Т.Бенкьо, у свою чергу, запевнив, що Угорщина і надалі підтримуватиме територіальну цілісність та суверенітет України, яку Будапешт сприймає не лише як сусіда, а і як дружню країну. Міністр наголосив, що нашим спільним інтересом є, щоб Україна була сильною, демократичною, орієнтованою на західні цінності державою.

Торкнувшись питання становища закарпатських угорців, сторони відзначили, що спільним інтересом є, щоб вони залишалися на своїй рідній землі і почувалися комфортно у своїй країні. Посол відповіла на запитання Міністра щодо забезпечення Україною прав угорської громади, а також поінформувала про результати розслідування підпалу офісу ТУКЗ минулого року, звинувачені в якому громадяни Польщі вже постали перед судом.

Л.Непоп звернулася за підтримкою з боку Будапешта в реалізації курсу Києва на європейську та євроатлантичну інтеграцію, який нещодавно був закріплений в Конституції України, і висловила інтерес української сторони до отримання угорського досвіду відповідних реформ.

В ході зустрічі були обговорені можливості розширення співробітництва у військовій сфері між нашими державами.

Міністерство закордонних справ України

Російська Федерація

РФ через 6 місяців підтвердила отримання ноти України про не продовження договору про дружбу

12.03.2019

11 березня 2019 року МЗС Російської Федерації підтвердило отримання ноти МЗС України про не продовження дії "великого договору", яку було направлено Москві ще 21 вересня 2018 року.

Про це написала у Facebook заступниця міністра закордонних справ України з питань євроінтеграції Олена Зеркаль.

"Єдиний юридичний факт, який міститься в ноті МЗС РФ – підтвердження того, що Великий договір втрачає свою чинність з 1 квітня 2019 року. За канонами міжнародного права Росія не могла зробити інакше", - заявила вона.

"Емоційна "газова атака" МЗС РФ у вигляді маніпуляцій та пропаганди, оприлюднених з цього приводу, лише підтверджують наскільки РФ не готова вести себе цивілізовано і добросовісно. Більшість цих "звинувачень" з боку РФ

неодноразово обговорювалися в усіх можливих форматах. Чим детальніше ми їх проговорювали, тим чіткіше ставала відповідь, що претензії РФ безпідставні та мають на меті приховати власні варварські порушення міжнародного права", - пише Зеркаль.

Україна у своїх нотах щодо Великого договору постійно пропонує вирішити усі спори в судових органах, зокрема Міжнародному суді ООН, зазначила заступниця міністра.

"Росія постійно цього уникає. І тепер позиція РФ вже зовсім незауважена. Жодних судів, лише політичні консультації. Інструменти російської політики і дипломатії лишаються незмінними – "договорняки" замість договорів. Сподіваюся, що 1 квітня стане точкою неповернення і відносини, що базуються на "договорняках", ніколи не повернуться в українське політичне життя", - додала вона.

Укрінформ

Йорданія

Посол України провів прес-конференцію до 5-х роковин початку російської агресії

12.03.2019

11 березня у приміщенні Посольства Посол України в Йорданії Сергій Пасько провів прес-конференцію, присвячену 5-м роковинам початку російської агресії проти України.

У прес-конференції взяли участь представники провідних видань Королівства, зокрема, «Петра», «Ад-Дустур», «Amman Newspaper», «Ар-Рай». Посол розповів журналістам про актуальну ситуацію з порушенням прав людини з боку країни-агресора, важливості підтримки міжнародної спільноти для де-окупації Криму, звільнення політичних в'язнів та військовополонених, яких незаконно утримує Росія, та врегулювання ситуації на Донбасі. Також були обговорені інші актуальні питання.

Посол привернув увагу до майбутніх президентських виборів 31.03.2019 та закликав українців, що проживають в Йорданії, взяти в них участь

Міністерство закордонних справ України

КНР

Посол України проводить зустріч із Заступником Міністра закордонних справ КНР

15.03.2019

15 березня 2019 року Посол України в КНР Олег Дьомін зустрівся у МЗС КНР із Заступником Міністра закордонних справ КНР Чжан Ханьхуеєм з метою обговорення актуальних питань українсько-китайських відносин.

У ході зустрічі сторони обмінялися думками з тематики підготовки до участі делегації України у Другому діалозі високого рівня Форуму «Один пояс, один шлях», проведення Четвертого засідання двосторонньої міжурядової комісії із співпраці, шляхів подальшого взаємного розширення асортименту експортно-імпоротної продукції, перспектив укладання низки двосторонніх міжурядових угод тощо.

Посол О.Дьомін представив останню внутрішньополітичну ситуацію в Україні, пов'язану з триваючою кампанією виборів Президента країни.

Сторони висловили обоєбічне задоволення нинішнім станом та майбутніми напрямками розвитку стратегічного партнерства та практичної взаємодії України й КНР.

Міністерство закордонних справ України

Опір російській гібридній війні

АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ

Довга держава Путіна: для перемоги над Заходом Росії потрібен тиран

Опублікована в «Независимой газете» претензія дописів В. Суркова на політичну доктрину путінської моделі російської державності викликала жваву конкуренцію серед путінських ідеологів. Першим на публікацію В. Суркова відгукнувся сучасний класик російської геополітики та російського імперіалізму А. Дугін, опублікувавши у відповідь свою критичну статтю під назвою «Путин или Сверх-Путин». Основна помилка Суркова, – пише В. Дугін, – полягає у тому, що він не враховує: «Путіну безроздільно належить сьогодення Росії, але на майбутнє, яке настане відразу після нього, він не може чинити ніякого впливу... Істина Путіна в тому, що на майбутнє його контроль не розповсюджується»⁸. Помилка ж Путіна, – за переконанням В. Дугіна, – в тому, що той дотримувався компромісу. «Те, чим є сучасний політичний режим в Росії, сформований при Путіні, це компроміс. Компроміс між усіма полюсами і діючими силами держави і суспільства. Він стійкий тільки в силу самого Путіна, який і є компроміс - між патріотизмом і лібералізмом в економіці, між євразійством і європеїзмом в міжнародній політиці, між консерватизмом і прогресизмом в сфері ідей і цінностей, між народом і елітами, між суверенітетом і глобалізацією, між 90-ми і не-90-ми (тобто «чимось ще»). Але цей компроміс діє, поки Путін є»⁹ - пише А.Дугін.

Таким чином В. Дугін констатує, що **путінська модель російської держави є нестійкою**. Вона існує доти доки є Путін. Головне питання про долю Росії після Путіна буде поставлено в історичній, а не політтехнологічній площині. Народ, який вимагає патріотизму і соціальної справедливості, виявиться в прямій опозиції до еліти, як витікає із статті Суркова, намагається побудувати «путінізм без Путіна», що без Путіна як раз не вдасться. Ситуація, в яку попадає Росія після Путіна, запрограмована формулою путінського режиму: **Путін – це**

⁸ Александр Дугин. Путин или Сверх-Путин (тезисы по статье Владислава Суркова "Долгое государство Путина"). // Завтра. - 2019. - 12 февраля. http://zavtra.ru/blogs/putin_ili_sverh-putin?fbclid=IwARoFSLtoI_ZM-akEZ-8eTFKav-HCwVmJVknoPk2WKW34w1-vmUOgI-RsOuO

⁹ Там само.

Росія, а Росія – це Путін. Вона базується на поєднанні спадщини та ресурсів Російської імперії та СРСР. І в цьому сенсі А. Дугін не правий, коли стверджує що Путін не створив нової моделі російської держави. Направду Путін реставрував Російську імперію, модернізувавши її новими елементами, надавши їй новий дизайн відповідно до умов ХХІ століття, намагаючись копіювати китайську модель. Але справа в тім, що на відміну від китайської моделі він попереду економіки поставив геополітику, а не навпаки, як це зроблено в Китаї.

Та ж сама проблема компромісу знаходиться і в самому російському народі, в його цінностях, як пише А. Дугін: патріотизмі і соціальній справедливості. Як досягти компромісу між цими цінностями, коли народ хоче того і іншого, а еліта стоїть на протилежних позиціях: космополітизму і свободі крупного капіталу. Дугін пропонує вирішити цю проблему шляхом запровадження широкомасштабних репресій¹⁰. Тобто використати досвід Гітлера і Сталіна, але при цьому він забуває, що репресії стягнули не тільки еліти, але й самого народу.

Дугін при цьому забуває, що російський народ сам по собі компроміс між надуманою величчю своєї месіанської місії і бідністю та несправедливістю. Пріоритет в цій дилемі російський народ віддає першому за гаслом: «Була б Велика Росія – ціна не важлива». Але якщо **Росія – це Путін**, то тоді виходить, що якщо не стане Путіна то не стане і Росії. Вихід з цієї дилеми А. Дугін бачить в посиленні репресій, так як це було не раз в російській історії, коли на зміну ленінізму прийшов більш жорсткий режим сталінізму. «Щоб еліти повірили в серйозність патріотичного імперативу, – пише Дугін, – необхідні репресії, набагато більш масштабні і системні (а не показові), ніж провів Путін. «Якби з еліти піднявся б лідер, який виявився б ще радикальніше Путіна, і не тільки зберіг і зміцнив патріотичну лінію, подолавши ряд невдалих компромісів (наприклад, у відносинах з Україною), а й провів реформи в народному і соціальному дусі у внутрішній політиці, різких і травматичних подій можна було б уникнути. Але такої фігури ми не бачимо. Більш того, на її тлі сам Путін зблякне, а для еліт він мав би цього разу справжню загрозу»¹¹

Отже, щоб зберегти баланс в суспільстві в наступному після путінському етапі, - за переконанням Дугіна, - «необхідно розпочати атаку на еліти, їх якісну ротацію, їх чистку, тільки це збереже рівновагу»¹². «Якщо ж цього не відбудеться, то розпад державності почнеться в прискореному темпі. Адже і відносини з суб'єктами федерації, що мають яскраво виражену етнічну специфіку, будуються на Путіні і його жорсткої лінії в справі російського суверенітету. Найменше коливання в цьому питанні миттєво все відкине в ситуацію 90-х і знову зробить розпад Росії цілком вірогідною загрозою. **В майбутньому нам потрібен не путінізм, який неможливий, а щось набагато більш послідовне, могутнє, заможне і системне - свого роду Над-Путін, в якому буде продовжено всі його кращі героїчні риси, але подолані його слабкості і помилки»¹³ - робить свій висновок Дугін.**

Який висновок нам можна зробити з цих роздумів А. Дугіна про майбутнє Росії після Путіна? Компроміс Путіна, який А. Дугін вважає недоліком, що підриває стійкість путінської моделі держави обумовлений не особистими рисами В.Путіна, а об'єктивними обставинами. Путінський компроміс став усвідомленням браку ресурсів для сходження Росії на олімп світової держави. Сьогодні перед Путіним, як і на початку 2000-х років стоїть одна й та ж сама проблема

¹⁰ Там само.

¹¹ Там само.

¹² Там само.

¹³ Там само.

визначення балансу між глобальними геополітичними амбіціями і ресурсами, необхідними для їх досягнення.

Путінська модель держави є закономірною і поки що життєздатною для Росії, оскільки путінський компроміс якраз і досягається шляхом запровадження репресій і реформ, адже в свідомості росіян репресії проти «бояр» і є відновленням справедливості.